

(Pertulengro 1915-16: 4-6; ТДА Пловдив, ф.75-к, оп.1, а.е.55, л.5; Кючуков 1992: 64-65).

Отделни цигани усвояват и по-фини занаяти, за които е нужен и по-голям майсторлък. Изработват различни народни инструменти – кавали, свирки, гайди, гъдулки. Още в средата на XIX век жеравненските цигани „са почти из цяла България първи майстори на доброгласните и добри техни гайди...” (Цариградски вестник, №235 от 30 юли 1855 г.). И през следващото столетие гъдулките от череша, които мечкадарите правят за себе си, намират изключително добър пазар и сред останалите музиканти. Търсени са и кавалите от дряново дърво, които прави циганинът майстор Мирчо Енчев от с. Нова Шипка, Провадийско в средата на XX век (Маринов 1962: 249-250).

Просенето, лекуването, баенето, гадаенето, врачуването, правенето и развалянето на магии е традиционно женско занятие. С тези чисто женски дейности, извършвани в макрообществото, циганките/ромките ежедневно и ежечасно влизат в контакти с околното нециганско население. Част от тях са насочени и към самия етнос като субект.

“Циганите казват, че Господ ги е орисал цял живот да *просят*. Циганка е и не може да не проси. Спре ли да проси, няма вече да е истинска циганка” е житейската им философия.

Просещата циганка е типична

картина за всяко населено място столетия наред. Това е нейното професионално пространство. Останалото население приема просенето като част от същността на етноса. „Винаги бедни, винаги просеци... Не можеш да се приближиш до катуните им без да бъдеш заобиколен от отвратителни жени и деца, които искат милостиня” (Цветкова 1975: 364 – Кузниери, 70-те год. XVIII век). „Напускайки Шумла минахме покрай голям цигански катун с талиги и кучета.... Някои от жените се спуснаха тичешком към нас просейки милостиня по особено натрапчив начин, но скоро бяхме избавени от тях чрез намесата на нашия татарин и чиито камшик като пръчката на вълшебника никога не се размахваше напразно” (Тодорова 1987: 600 – Франкланд, 1827).

Мечкадар – майстор на гъдулки